

Roczny program współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2016 rok

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ilekroć w niniejszym programie jest mowa o:
 - 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014r., poz. 1118 z późn. zm.),
 - 2) podmiotach programu – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art.3 ustawy,
 - 3) programie – rozumie się przez to Program współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy na rok 2016
 - 4) organizacjach - rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy;
 - 5) radzie – rozumie się przez to Radę Miejską w Żuromin
 - 6) gminie - rozumie się przez to Gminę i Miasto Żuromin
 - 7) burmistrzowi – rozumie się przez to Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin
 - 8) koordynatorze – rozumie się pełnomocnika Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi
 - 9) dotacji – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 885 z późn. zm.),
 - 10) konkursie – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art.11 ust.2 ustawy.
 - 11) małych grantach - rozumie się przez to zlecenie na wniosek organizacji realizacji zadań publicznych o charakterze lokalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 19a ustawy oraz Zarządzeniem Nr 16/2015 Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin z dnia 22 stycznia 2015 roku w sprawie określenia trybu przyznawania dotacji na podstawie art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych ze środków z budżetu Gminy i Miasta Żuromin i Zarządzenia Nr 35/2015 Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin z dnia 16 marca 2015 roku w sprawie zmiany Zarządzenia nr 16/2015 Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin z dnia 22 stycznia 2015 roku w sprawie określenia trybu przyznawania dotacji na podstawie art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych ze środków z budżetu Gminy i Miasta Żuromin
 - 12) urzędzie - rozumie się przez to Urząd Gminy i Miasta w Żurominie

Rozdział II Cel główny i cele szczegółowe programu

§ 2

1. Celem głównym współpracy z organizacjami w 2016 roku jest budowanie partnerstwa pomiędzy gminą i organizacjami, służącego zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmocnieniu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

2. Cele szczegółowe programu to:
- 1) poprawa współpracy międzysektorowej pomiędzy sektorem pozarządowym a administracją publiczną,
 - 2) budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez umacnianie w świadomości społecznej mieszkańców gminy poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie;
 - 3) promocja postaw obywatelskich i prospołecznych;
 - 4) tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy;
 - 5) wzmacnianie merytoryczne i techniczne organizacji;
 - 6) zapewnienie organizacjom równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych poprzez wspieranie lub powierzanie im zadań, z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację.

Rozdział III Zasady współpracy

§ 3

1. Współpraca gminy z organizacjami odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.
2. Ilekroć w programie jest mowa o;
 - 1) pomocniczości należy przez to rozumieć, że gmina powierza podmiotom programu realizację zadań własnych, a podmioty programu zapewniają jego wykonanie
 - 2) suwerenności stron należy przez to rozumieć, iż współpracujące strony samodzielnie i w sposób niezależny podejmują działania w zakresie współpracy
 - 3) partnerstwie należy przez to rozumieć, iż gmina traktuje organizacje jako równoprawnych partnerów w definiowaniu problemów społecznych, określaniu sposobów ich rozwiązywania oraz realizacji zadań publicznych, przez co oczekuje od organizacji aktywnego uczestnictwa w realizacji form wynikających ze współpracy
 - 4) efektywności należy przez to rozumieć, iż gmina będzie dokonywała wyboru najbardziej efektywnego sposobu realizacji zadań publicznych przez organizacje, oczekując od organizacji sporządzania ofert zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w specyfikacji zadania, rzetelnej realizacji powierzonych zadań, wywiązywania się z obowiązków rozliczenia finansowego i sprawozdawczości
 - 5) uczciwej konkurencji należy przez to rozumieć, iż gmina będzie równorzędnie traktować organizacje przy realizacji zadań publicznych, ogłaszając w tym samym czasie takie same założenia określające zadanie oraz stosując takie same kryteria oceny zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów;
 - 6) jawności należy przez to rozumieć, iż gmina będzie dążyć do tego, aby wszelkie możliwości współpracy z organizacjami były powszechnie wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów podejmowania decyzji, jak również w obszarze zamiarów, celów i środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych. Zasada jawności obliuguje podmioty programu do udostępniania gminie danych dotyczących struktury organizacyjnej, sposobu funkcjonowania, prowadzenia przez nie działalności statutowej oraz sytuacji finansowej.

Rozdział IV Zakres przedmiotowy

§ 4

Przedmiotem współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, w zakresie zadań określonych w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.).

Rozdział V **Formy współpracy**

§ 5

Współpraca gminy z organizacjami przybiera formy finansowe oraz pozafinansowe.

§ 6

1. Finansowe formy współpracy z organizacjami polegają na zleceniu organizacjom zadań publicznych finansowanych ze środków budżetu gminy w formie:
 - 1) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub
 - 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji z zastrzeżeniem ust. 10
2. Wspieranie oraz powierzenie następuje w trybie otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia zadania. Wybór trybu realizacji zadania następuje w sposób zapewniający wysoką jakość wykonania danego zadania.
3. Otwarte konkursy ofert ogłasza Burmistrz w oparciu o przepisy ustawy i wydane na jej podstawie akty wykonawcze oraz niniejszy program. W ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert Burmistrz określa również nazwę konkretnego zadania konkursowego.
4. Konkurs rozstrzyga Burmistrz po zapoznaniu się z opinią Komisji Konkursowej, o której mowa w § 15 Programu i dokonując wyboru ofert najlepiej służących realizacji zadania.
5. Wyniki otwartego konkursu ofert podawane są do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń w budynku Gminy i Miasta Żuromin oraz na stronie internetowej gminy, zakładka organizacje pozarządowe.
6. Organizacje uczestniczące w otwartym konkursie ofert każdorazowo otrzymają informację z uzasadnieniem przyjęcia lub odrzucenia oferty.
7. Organizacje pozarządowe lub inne podmioty mogą z własnej inicjatywy złożyć gminie ofertę realizacji zadań publicznych.
8. Gmina rozpatruje w trybie art. 12 ustawy celowość zgłoszonych zadań publicznych, o których mowa w ust. 5 biorąc pod uwagę stopień w jakim wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, zapewnienie wysokiej jakości wykonania danego zadania, dostępność środków finansowych na jego realizację oraz korzyści wynikające z realizacji tego zadania przez podmioty Programu.
9. Jeżeli dane zadanie można realizować efektywniej, powierzenie może nastąpić w innym trybie niż udzielenie dotacji w drodze otwartego konkursu ofert, zgodnie z ustawą
10. Na wniosek organizacji gmina może zlecić organizacji realizację zadania publicznego w trybie małych grantów. Szczegółowe zasady przyznawania małych grantów określi Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin.
11. W ramach inicjatywy lokalnej mieszkańcy Gminy i Miasta Żuromin bezpośrednio, bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych, lub podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 mogą złożyć wniosek o realizację zadania publicznego do Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin w zakresie zgodnym z ustawą

§ 7

Pozafinansowe formy współpracy gminy z organizacjami polegają na:

- 1) Wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków poprzez:
 - a) prowadzenie strony internetowej Gminy i Miasta Żuromin, zakładka organizacje pozarządowe poświęconej tematyce organizacji pod adresem www.zuromin.ibip.net.pl, na której znajduje się baza danych o organizacjach pozarządowych działających na terenie gminy oraz zamieszcza się informacje dotyczące zarówno działań podejmowanych przez gminę jak i przez organizacje,
 - b) spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
 - c) przekazywanie przez organizacje informacji o przewidywanych lub realizowanych w 2016 roku zadaniach sfery publicznej.
- 2) Konsultowaniu z organizacjami odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, przeprowadzonych zgodnie z Uchwałą Nr 341/XVII/10 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia

- 10 listopada 2010r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urzęd. Woj. Mazowieckiego z 2010r., Nr 208, poz. 6599).
- 3) Tworzeniu wspólnych zespołów zadaniowych o charakterze doradczo- inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 oraz gminy. W ramach takich zespołów można opracowywać wieloletnie programy współpracy oraz wspólne plany działań na rzecz mieszkańców z wykorzystaniem miejscowego potencjału organizacji.
 - 4) Wzmacnianiu merytorycznym organizacji pozarządowych m. in. poprzez organizowanie przez gminę lub współdziałanie gminy w organizacji szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji oraz jakości ich pracy w sferze zadań publicznych.
 - 5) Udzielaniu pomocy przy organizowaniu przez organizacje spotkań, nieodpłatnych szkoleń, konferencji np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych.
 - 6) Udzielaniu pomocy lub współdziałaniu w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż dotacja z gminy.
 - 7) Realizacji wspólnych projektów i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej.
 - 8) Przystępowaniu Gminy do partnerstwa w projektach kierowanych przez organizacje pozarządowe do funduszy europejskich lub innych
 - 9) Obejmowaniu honorowym patronatem Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin oraz Rady Miejskiej przedsięwzięć realizowanych przez organizacje.
 - 10) W Urzędzie Gminy i Miasta Żuromin za współpracę z organizacjami odpowiedzialny jest Koordynator ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, którego dane kontaktowe są dostępne na stronie internetowej, o której mowa w pkt 1 lit. a.
 - 11) Udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
 - 12) Promocja działalności organizacji na stronach internetowych gminy,

§ 8

1. Współpraca gminy z organizacjami może odbywać się również w formie:
 - 1) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
 - 2) umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1649 z późn. zm.)
2. Organizacje ubiegające się o partnerstwo z gminą składają do Burmistrza szczegółową ofertę współpracy opisując projekt, w tym wzajemne prawa i obowiązki stron.

Rozdział VI **Priorytetowe zadania publiczne**

§ 9

W 2016 roku za priorytetowe uznaje się zadania w zakresie:

- 1) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- 2) wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 3) edukacji, oświaty i wychowania,
- 4) kultury i sztuki,
- 5) pomocy społecznej,
- 6) ochrony i promocji zdrowia,
- 7) turystyki,
- 8) porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- 9) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym
- 10) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- 11) działalność na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
- 12) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym
- 13) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,

Rozdział VII
Okres realizacji Programu

§ 10

1. Niniejszy Program będzie realizowany w okresie od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r.
2. Termin realizacji zadań będzie określony w warunkach konkursu.

Rozdział VIII
Sposób realizacji Programu

§ 11

1. Podmiotami uczestniczącymi w realizacji niniejszego programu są:
 - 1) Rada Miejska – w zakresie wytyczania kierunków współpracy gminy z organizacjami;
 - 2) Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin – w zakresie bieżącej współpracy z organizacjami, w szczególności w zakresie ogłaszania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, powoływania komisji konkursowych w celu opiniowania złożonych ofert, dokonania wyboru ofert; dokonywania kontroli i oceny realizacji zadania publicznego;
 - 3) Organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy.
2. Burmistrz realizuje Program przy pomocy:
 - 1) Merytorycznych Wydziałów Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie;
 - 2) Koordynatora ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
3. Merytoryczne Wydziały Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami, w szczególności w zakresie przygotowania otwartych konkursów ofert dla organizacji na realizację zadań publicznych finansowych ze środków budżetu gminy, udziału swoich przedstawicieli w spotkaniach i szkoleniach dotyczących współpracy gminy z organizacjami, z zastrzeżeniem ust. 4 - 6.
4. Osoby odpowiedzialne za przygotowanie otwartych konkursów ofert oraz za sprawowanie kontroli merytorycznej i finansowej nad realizacją zadań publicznych wyznacza Burmistrz.
5. Akceptacji rozliczenia dotacji dokonuje osoba wyznaczona przez Burmistrza.
6. Realizację Programu ze strony Burmistrza monitoruje Koordynator ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Rozdział IX
Wysokość środków planowanych na realizację Programu

1. Program jest finansowany z budżetu gminy
2. Wysokość środków planowanych na realizację programu określona zostanie w budżecie gminy na 2016 rok i wynosić będzie:
 - 1) 160 000,00 zł. na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
 - 2) 9 000,00 zł. na wypoczynek dzieci i młodzieży
 - 3) 9 000,00 zł. na realizację zadań w formie małych grantów
3. Środki mogą w ciągu roku budżetowego zostać zwiększone lub zmniejszone w zależności od sytuacji finansowej Gminy.

§ 12

Rozdział X
Sposób oceny realizacji Programu

§ 13

1. Miernikami efektywności programu współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami pozarządowymi w 2016 r. będą uzyskane informacje dotyczące w szczególności:
 - 1) liczby organizacji pozarządowych podejmujących zadania publiczne na rzecz lokalnej społeczności,
 - 2) liczbę umów zawartych w formie wsparcia lub powierzenia
 - 2) liczby osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych,
 - 3) liczby osób, objętych działaniem publicznym,

- 4) wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu gminy na realizację tych zadań,
 - 5) łącznej wysokości środków finansowych i pozafinansowych zaangażowanych przez organizacje pozarządowe w realizację zadań publicznych na rzecz mieszkańców
2. Burmistrz w trakcie wykonywania zadania przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art.3 ust.3 ustawy sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania, w tym wydatkowania przekazanych na realizację celu środków finansowych.
 3. W ramach kontroli upoważniony pracownik Urzędu może badać dokumenty i inne nośniki informacji, które mają lub mogą mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wykonywania zadania. Kontrolowany na żądanie kontrolującego jest zobowiązany dostarczyć lub udostępnić dokumenty i inne nośniki informacji w terminie określonym przez sprawdzającego.
 4. Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin złoży Radzie sprawozdanie z realizacji programu w 2016r. do 30 kwietnia 2017 roku.

Rozdział XI

Sposób tworzenia Programu oraz przebieg konsultacji

§ 14

1. Przygotowanie projektu Programu przez Koordynatora ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Zatwierdzenie projektu programu przez Burmistrza i skierowanie do konsultacji społecznych.
3. Przeprowadzenie konsultacji w podziale na etapy:
 - 1) Podjęcie przez Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin zarządzenia w sprawie konsultacji Programu;
 - 2) Zamieszczenie zarządzenia , o którym mowa w pkt 1 wraz z projektem Programu na stronie Urzędu Gminy i Miasta Żuromin pod adresem www.zuromin.ibip.net.pl oraz na tablicy ogłoszeń urzędu celem zgłaszania uwag i opinii.
 - 3) Przeprowadzenie spotkania bezpośredniego z przedstawicielami organizacji pozarządowych umożliwiającego zgłaszanie wniosków i uwag, zakończonego spisaniem protokołu konsultacji;
 - 4) Sporządzenie przez Koordynatora ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi sprawozdania z konsultacji Programu i przedłożenie go Burmistrzowi.
4. Zapoznanie się przez Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin ze sprawozdaniem, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, przyjęcie ostatecznej wersji projektu Programu oraz skierowanie Programu pod obrady Rady Miejskiej i jej komisji.
5. Zamieszczenie sprawozdania z przeprowadzonych konsultacji wraz z przyjętym projektem programu do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony Urzędu oraz poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie.

Rozdział XII

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

§ 15

1. Komisje konkursowe do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert każdorazowo po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powołuje w drodze zarządzenia Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin
2. W skład komisji konkursowej wchodzi:
 - 1) 3 pracowników Urzędu Gminy i Miasta Żuromin,
 - 2) 2 przedstawicieli organizacji pozarządowych, wybranych podczas plenarnego posiedzenia organizacji, z zastrzeżeniem ust.4
3. W skład komisji konkursowej nie będą powoływani reprezentanci podmiotów, które ubiegają się w danym postępowaniu konkursowym o środki z budżetu Gminy lub pozostający z oferentami w takich relacjach, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność
4. W pracach Komisji Konkursowych mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.
5. Listę wybranych na plenarnym posiedzeniu przedstawicieli organizacji przedkłada Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin Koordynator ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6. Komisje konkursowe dokonują oceny złożonych ofert w terminie i według kryteriów określonych w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert oraz w oparciu o przepisy ustawy i niniejszy Program.

7. Posiedzenia komisji konkursowej zwołuje przewodniczący komisji lub z jego upoważnienia inny członek komisji.
8. Prace komisji są prowadzone, jeżeli w posiedzeniu bierze udział, co najmniej połowa jej członków.
9. Do członków Komisji Konkursowej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) dotyczące wyłączenia pracownika. Członkowie komisji składają stosowne oświadczenia w tym zakresie.
10. Za udział w posiedzeniach komisji jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie i zwrot kosztów podróży
11. Do zadań Komisji Konkursowych należy:
 - 1) sporządzenie zestawienia ofert złożonych w konkursie,
 - 2) ocena ofert pod względem formalnym,
 - 3) ocena ofert pod względem merytorycznym,
 - 4) sporządzenie karty oceny formalnej
 - 5) sporządzenie karty oceny merytorycznej,
 - 6) sporządzenie zbiorczej karty oceny ofert
 - 7) sporządzenie wykazu ofert i realizujących je organizacji, które rekomenduje się do udzielenia dotacji w konkursie,
 - 8) sporządzenie wykazu ofert i realizujących je organizacji, których nie rekomenduje się do udzielania dotacji w konkursie.
12. Ocena formalna polega na sprawdzeniu zgodności oferty z ustawą oraz kryteriami podanymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.
13. Do oceny merytorycznej dopuszcza się wyłącznie oferty spełniające wymogi formalne.
14. Komisja dokonuje oceny punktowej według odpowiedniej skali i na indywidualnych kartach oceny.
15. Ostatecznej oceny ofert komisja dokonuje na podstawie wyczenia sumy punktów przyznanych przez poszczególnych członków komisji.
16. Z prac komisji sporządzany jest protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji.

Rozdział XIII **Postanowienia końcowe**

§ 16

1. Zmiany niniejszego Programu wymagają formy przyjętej dla jego uchwalenia.
2. Program ma charakter otwarty. Zakłada możliwość uwzględniania nowych form współpracy i doskonalenia tych, które już zostały określone.